

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Наукове товариство студентів, аспірантів,
докторантів і молодих вчених СумДУ

ПЕРШИЙ КРОК У НАУКУ

Матеріали
ІХ студентської конференції
(Суми, 25 лютого 2018 року)

Суми
Сумський державний університет
2018

ЕФЕКТИВНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ САНКЦІЙ

Ткаченко А. Г., учень 10-Б класу КУ ССШ I-III ступенів №7

Економічні санкції, що виражаються в повному або частковому розриві економічних відносин, можуть завдати серйозних збитків не тільки економіці країни, що стала об'єктом санкцій, але і державам, які беруть участь у здійсненні санкційних режимів. Втрати складаються як з прямих збитків, так і з упущеної вигоди через припинення економічних відносин з об'єктом санкцій. У світлі цього постає завдання точної оцінки та ефективного вирішення економічних проблем постраждалих країн. Актуальність теми, обумовлена подіями останніх років в Україні.

Економічні санкції можуть бути визначені як обмежувальні заходи економічного характеру, застосовувані країною до іншої країни з метою змусити уряд змінити свою політику. Санкції можуть виражатися у повній або частковій забороні імпорту товарів із цих країн, експорту товарів до цих країн, а також в обмеженні фінансових операцій. Їх мета: чинити тиск на певну державу з тим, щоб змусити її уряд припинити допущені порушення і прийняти рішення самого різного рівня значущості (виведення військ з окупованих територій, приєднання до міжнародного договору, припинення підтримки міжнародного тероризму та інші).

Однозначну оцінку економічної ситуації в регіоні через діючі економічні санкції, дати складно. Широкий спектр наслідків запровадження санкцій між ЄС і РФ, РФ щодо України ми побачимо у дальшій перспективі і залежать вони передовсім від тривалості дії санкційних обмежень. У доповіді агентства EFE. ООН зазначено: Російська економіка втратила 55 млрд доларів внаслідок дії санкцій Заходу, введених проти РФ у зв'язку з незаконною анексією Криму та агресією на Донбасі. Також наголошується, що антиросійські санкції коштують країнам, які їх запровадили, \$3,2 млрд щомісяця. У документі йдеться: основний тягар втрат лягає на країни ЄС. Фінансові санкції та різке падіння цін на нафту призведе до втрати Росією близько \$600 млрд за період з 2014 по 2017 роки. За даними експертів Економічної експертної групи, втрати від санкцій складуть близько \$170 млрд, недоотримані доходи від експорту нафти і

газу – ще \$400 млрд. При цьому наголошується, що втрати капіталу розраховувалися при ціні нафти в \$50 за барель, а експортні доходи – при тій же ціні в порівнянні з показником в \$100 за барель. Як вважають експерти, зменшення прямих інвестицій з-за кордону, скорочення можливості позик і припливу капіталу на ринок держборгу збільшують ефект від фінансових санкцій приблизно в три рази. Експерти також висловили думку, що падіння нафти і санкції не тільки підсумовуються, але і підсилюють один одного. У зв'язку з чим, за попередніми розрахунками, втрати росту економіки Росії за чотири роки складуть 8,4% (2,1% за рік). Слід підкреслити, що економічні санкції Заходу не є інструментом одномоментного впливу на російську економіку, а мають на меті поступово її послабити і зменшити військову потугу РФ. Саме тому значна частина обмежень стосуються сфери фінансування і полягають у суворому обмеженні доступу до капіталів для провідних банків РФ, а також цільових об'єктів військово-оборонного комплексу. Падіння курсу рубля додатково провокує відплив наявних у банків довгострокових депозитів у національній валюті і таким чином ще більше навантажує фінансовий сектор.

За оцінками Центрального банку Росії, вплив капіталу з країни у 2014 р. становив 151 млрд дол., Європейський банк реконструкції і розвитку (ЄБРР) скоротив кількість запланованих у Росії проєктів на 13 (на суму – 673 млн дол.) Зазначимо, що наслідки санкцій для російських компаній можуть бути різними – від банкрутства до скорочення доходів. Економічні санкції є тим інструментом, який без застосування сили, а завдяки економічним впливам покликаний коригувати поведінку чи політику певної держави або групи держав в інтересах суспільної безпеки. Історичний досвід засвідчує часте використання цього важеля у світовій практиці, однак не підтверджує його обов'язкової ефективності. Санкційні обмеження, застосовані ЄС щодо РФ, а також її дії у відповідь стали чи не найбільшим прикладом торговельного протистояння в регіоні, оскільки є багаторівневими і торкаються ключових секторів економік країн ЄС і Росії.

Науковий керівник: Ткаченко Наталія Миколаївна, учитель географії та економіки КУ ССШ I-III ступенів №7